

ઘોરણ - 6 ગણિત

પ્રકરણ – 14

પ્રાયોગિક ભૂમિતિ

સ્વાધ્યાય – 14.3

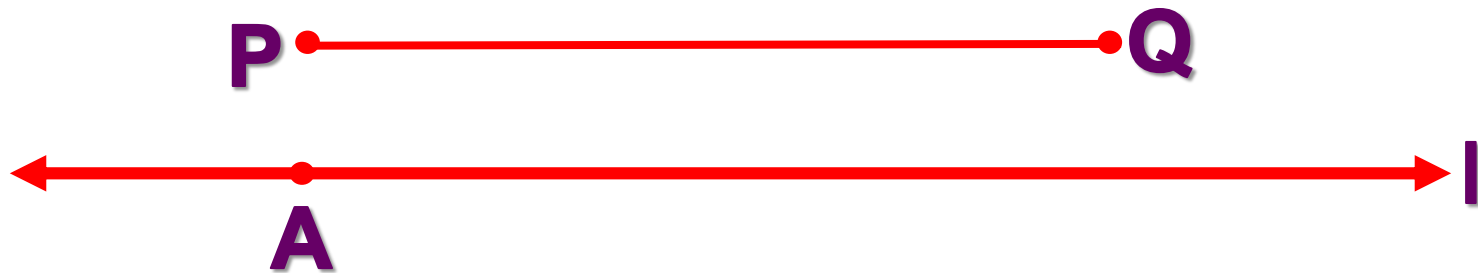
1. કોઈ પણ \overline{PQ} દોરો. \overline{PQ} ને માપ્યા સિવાય, \overline{PQ} ની નકલની રચના કરો.

✓ રચનાનાં પગલાં :

(1) જેની લંબાઈ જાણતા નથી તેવો \overline{PQ} દોરો.

(2) એક રેખા l દોરો.

(3) રેખા l પર બિંદુ A લો.

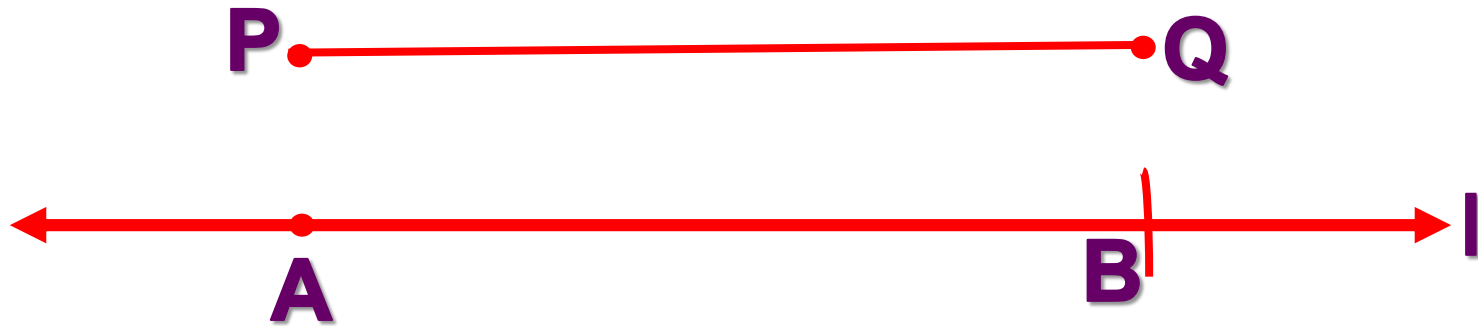

(4) પરિકરની અણી P બિંદુ ઉપર મૂકી \overline{PQ} જેટલું માપ લો.

(5) પરિકરની અણી A બિંદુ ઉપર મૂકી \overline{PQ} જેટલા માપનો રેખા I ઉપર ચાપ દોરો.

(6) રેખા I ને ચાપ જ્યાં છેદે તે બિંદુને B કહો.

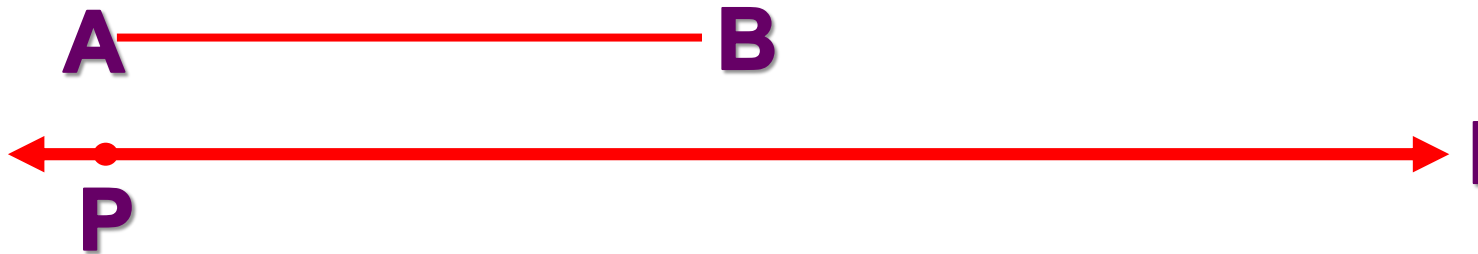
આમ, રેખા I પર \overline{AB} એ \overline{PQ} ની લંબાઈ જેટલો રેખાખંડ છે.

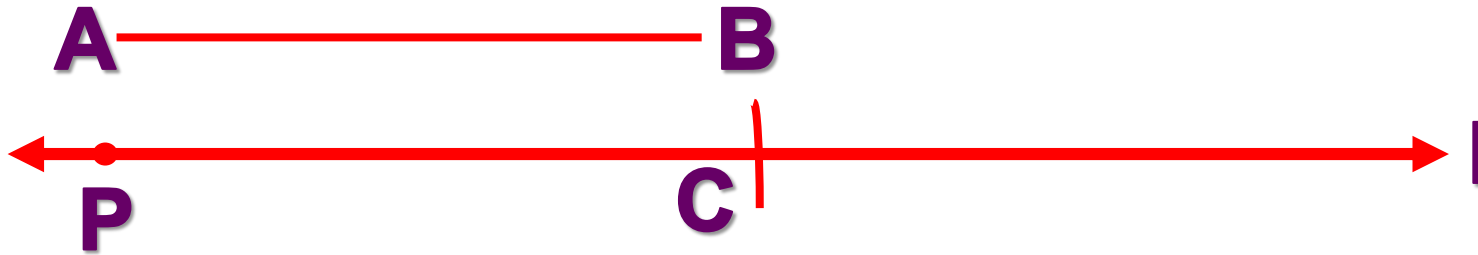
2. કોઈ રેખાખંડ \overline{AB} આપેલો છે, જેની લંબાઈ તમે જાણતા નથી. જેની લંબાઈ \overline{AB} ની લંબાઈ કરતાં બમણી હોય તેવો રેખાખંડ \overline{PQ} રચો.

રચનાનાં પગલાં

- (1) જેની લંબાઈ જાણતા નથી તેવો \overline{AB} આપેલો છે.
- (2) રેખા l દોરો.
- (3) તેના ઉપર એક બિંદુ P લો.

- (4) પરિકરની અણી A ઉપર અને પેન્સિલની અણી B ઉપર મૂકો. આ માપ એ \overline{AB} ની લંબાઈ જેટલું છે.
- (5) પરિકરની અણી બિંદુ P ઉપર મૂકી રેખા l ઉપર ચાપ દોરો.
- (6) ચાપ રેખા l ને જ્યાં છેદે તે બિંદુને C કહો.

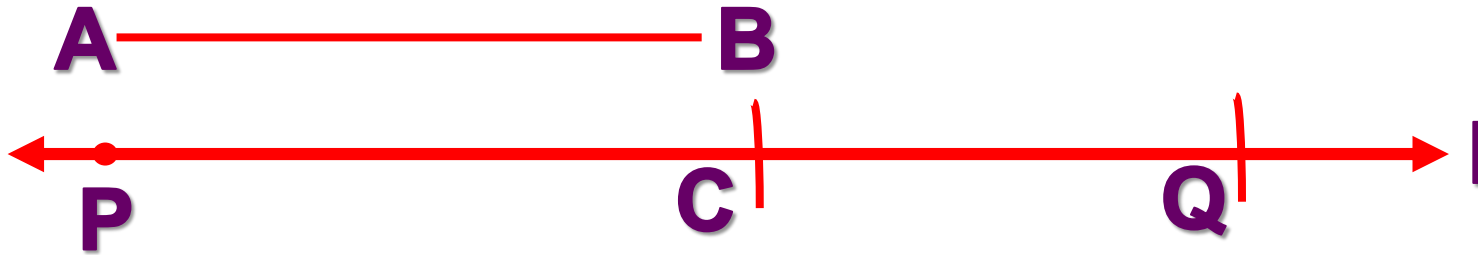

(7) વળી, પરિકરનું માપ તેટલું જ રાખી પરિકરની અણી બિંદુ C ઉપર મૂકી રેખા । ઉપર બીજો ચાપ જમણી બાજુ દોરો.

(8) આ ચાપ રેખા । ને જ્યાં છેટે તે બિંદુને Q કહો.

આમ, \overline{PQ} એ એવો રેખાખંડ છે જેની લંબાઈ \overline{AB} ની લંબાઈ કરતાં બે ગણી છે.

અર્થાત $PQ = 2AB$

Thanks

For watching